

[Hartvig Frisch.]

et Prisdald, som har bevirket, at reelle Værdier svandt ind til at blive illusoriske. Nu kunde vi maaske staa overfor en Svingning i lige den modsatte Retning, og hvis Statsmagten ikke paa en fornuftig Maade griber ind overfor de mange, der er i Vanskeligheder, ja, saa vilde vi kunne se den rene Spekulation og de rene Tilfældigheder udvikle sig.

Derfor vil jeg sige, at netop de Begivenheder, vi i Øjeblikket staar overfor, gør det saa meget mere nødvendigt, at man fra Statsmagtens Side skaber en Ventil, en Mulighed, og jeg mener, at man i høj Grad kan sige, at det er det, der er sket ved dette Lovforslags § 2 i dens nuværende Skikkelse, hvorved det lægges i Skifterettens Haand at afgive et fornuftigt Skøn om, hvorledes de faktiske og reelle Værdier er, ud fra hvilket Skøn det vil blive muliggjort at overføre en vis Del af Pantefordringerne til den løse Gælds Regler. Men paa den anden Side ser jeg meget vel, at der kan gøres den Indvending, at Kreditor vil kunne sige, at hvis der ikke træffes særlig Bestemmelse, vil man altsaa kunne tage Pantet fra ham, og eventuelt vil han kunne se Debitor i Besiddelse af Pantet og se Debitor faktisk faa Fordelen, som han i Kraft af sine berettigede Fordringer selv kunde have faaet. Derfor er der indføjet i dette Ændringsforslag, hvad der ikke fandtes i det oprindelige Udkast, at hvis Panthaveren vil fratage sin personlige Fordring paa Skyldneren, vil han kunne bevare sin Panteret og derigennem sikre sig netop den reelle Værdi, som Pantet indebærer.

Jeg tror, man maa sige, at vi fra Flertallets Side har taget alle rimelige Hensyn, baade til de Henvendelser, der er fremkommet fra Erhvervene, og ogsaa til de Betæneligheder, der kan næres i Forbindelse med Panthaverens velerhvervede Rettigheder. Man maa betragte Lovforslaget som det, det er, som en Kriseforanstaltning, og jeg er vis paa, at hvis man gaar ud i Landet og henvender sig til de mange Hjem, hvis Eksistens nu er truet, og som, hvis en saadan Akkordordning ikke kan bringes i Stand, faktisk vil være tvunget til at gaa fra Hus og Hjem, vil man i de Kredse møde den virkelige Forstaaelse af den Betydning, det har, at Statsmagten overfor dette vil gøre sit bedste for, uden at gaa de berettigede Fordringer for nær i den Forstand, at man holder sig indenfor de reelle Værdier, alligevel at søge at hjælpe paa en saadan Maade, at det vil

kunne tjene ogsaa til Fordel for Jordbrugerne, saaledes at man ikke skal opleve her i Landet, at man fra Kapitalens Side vil kunne tvinge ellers dygtige, stræbsomme, flittige og absolut ordholdne Mennesker fra Hus og Hjem.

Med denne Motivering vil jeg anbefale, at man stemmer for Flertallets Ændringsforslag, altsaa for Lovforslaget i den Form, hvori det nu fremtræder.

C. J. F. Sven: Den sidste ærede Taler erklærede, at det, det i nærværende Sag kom an paa, ikke var de juridiske Spidsfindigheder, og deri er jeg fuldkommen enig med det ærede Medlem. Derimod kan vi vist neppe blive enige om, at lige saa lidt som det er juridisk Spidsfindighed, der afgør Sagen, er det agitatoriske Fraser. Det, der kalder mig frem ved denne Debat, hvor jeg ellers i øvrigt kan henholde mig til de Bemærkninger, der blev fremsat af det ærede Medlem Hr. Christensen (Høng), er den agitatorisk prægede Form, som den sidste ærede Talers Udtalelser havde. Det blev varieret, jeg vil ikke sige i det uendelige, det Tema, der findes i Flertallets Betænkning: at man kunde befrygte, at Tusinder vilde blive drevet fra Hus og Hjem, hvis ikke dette Lovforslag blev vedtaget netop i nøjagtig den Form, som Flertallet ønsker. Det maa jeg paa det bestemteste modsige. Der er ikke nogen som helst Fare for, selv om dette Lovforslag ikke gennemføres, at Tusinder vil blive drevet fra Hus og Hjem. Det, der i Virkeligheden motiverer Mindretallets Standpunkt, er en kølig Afvejen af de to modstaaende Hensyn, der altid vil gøre sig gældende i de Tilfælde, hvor der er en Kreditor og en Debitor. Spørgsmaalet er simpelt hen dette, om Risikoen ved Værdifaldet ensidigt skal lægges paa den ene eller den anden Part. Navnlig er det urimeligt og meningsløst fra Flertallets Side at tale om, at hvis dette Lovforslag ikke gennemføres, vil Tusinder blive drevet fra Hus og Hjem, fordi Lovforslaget, saaledes som Flertallet ønsker det affattet, jo i samme Grad som den nuværende Ordning hjemler Mulighed for, at Kreditor, hvis han endelig vil, kan bemægtige sig Ejendommen og derved sætte Manden fra Hus og Hjem. Det Ændringsforslag, som Flertallet med det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch som Ordfører har stillet i Slutningen af § 2, siger udtrykkeligt, at hvis en Panthaver i en fast Ejendom blot vil opgive sin personlige Fordring paa Skyldneren, saa er han berettiget til uanfægtet at beholde sin Panteret. Altsaa, med andre Ord, Fler-